

Utsläppsrätter

A Sammanfattning

De viktigaste händelserna inom utsläppsrätter just nu.

B Omvärld

Nyheter och politik globalt, i Europa och i Sverige. Uppföljning kring bl.a. energistatistik, EU ETS fas 4, klimatpaket och internationella handelssystem.

C Rapporter

Sammanfattning av viktiga externa rapporter och analyser.

D Prisutveckling

Hur ser balansen ut, hur har prisutvecklingen varit och vad är vår tro framöver?

E Insyn

Går låg tilldelning och höga priser på utsläppsrätter att kombinera med konkurrenskraftig industri? Intervju med Höganäs.

F Krönika

Varför skulle det hända något denna gång?

Lägre tilldelning och högre priser på utsläppsrätter.

Har ni koll på hur ert resultat påverkas av förändringarna i EU ETS?

För avfallseldade kraftvärmeverk och industrier kan det handla om att det årliga underskottet mer än fördubblas redan till 2025. Samtidigt kan skarpa politiska åtgärder mycket snart dra upp priserna. Kostnaderna kan bli upp mot 5–10 gånger högre än idag. Även för flygbolag och vissa industrier blir påverkan stor. Vad skulle det innebära för just er? Hur kan ni förbereda er och minska riskerna för kraftiga slag mot resultatet?

Halmstad Energi och Miljö samt Nova Airlines ville ta reda på det och de anlidade oss för att göra en analys. Gör det ni också!

NI FÅR EN RAPPORT TILL LEDNINGSGRUPP OCH STYRELSE SOM...

- ... beskriver systemet.
- ... beskriver förväntade förändringar för er bransch.
- ... analyserar vad de kan innebära för just ert behov och resultat fram till 2030.
- ... förklarar vilka möjliga åtgärder som kan vidtas för att minska riskerna.
- ... genom att vara förberedd kan ni vidta åtgärder. Minska redan nu riskerna för kraftiga slag mot resultat och balansräkning.

KONTAKTA OSS FÖR ETT KOSTNADSFÖRSLAG

Mia Bodin, BodeckerPartners
Mail: mia@bodeckerpartners.com
Tel: 073-808 18 98

REFERENSER

Fredrik Andersson, Halmstad Energi och Miljö
fredrik.andersson@hem.se
Anders Fred, Nova Airlines
anders.fred@novair.se

COP23 – FN:s årliga klimatmöte hålls den 6-17:e november. Fokus på implementering av Parisavtalet men även en mängd sidoevents kring företags klimatåtgärder. Handelssystem i USA förlängs och ambitioner höjs och det nationella systemet i Kina kan starta före årets slut.

EU ETS fas 4 förhandlingar är långt framskridna och målet är beslut före klimatmötet i november. EU parlamentet har även röstat igenom förslag om att ogiltigförklara brittiska utsläppsrätter vid Brexit.

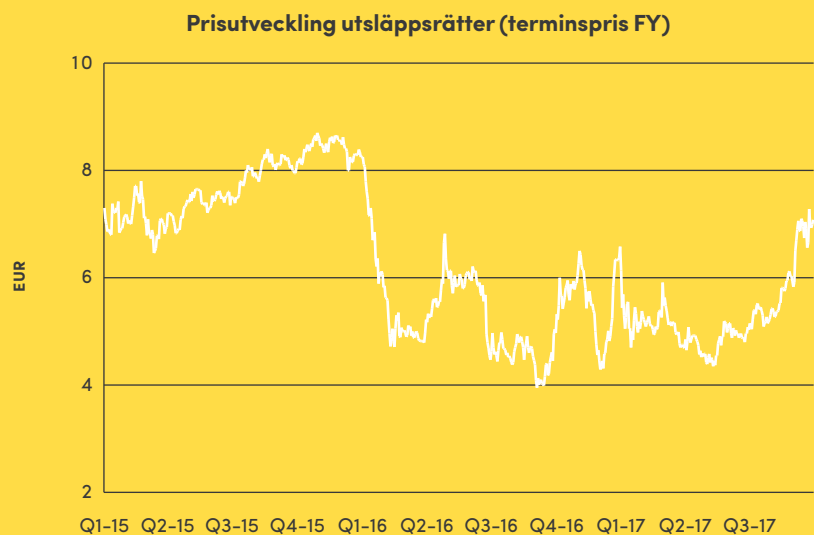
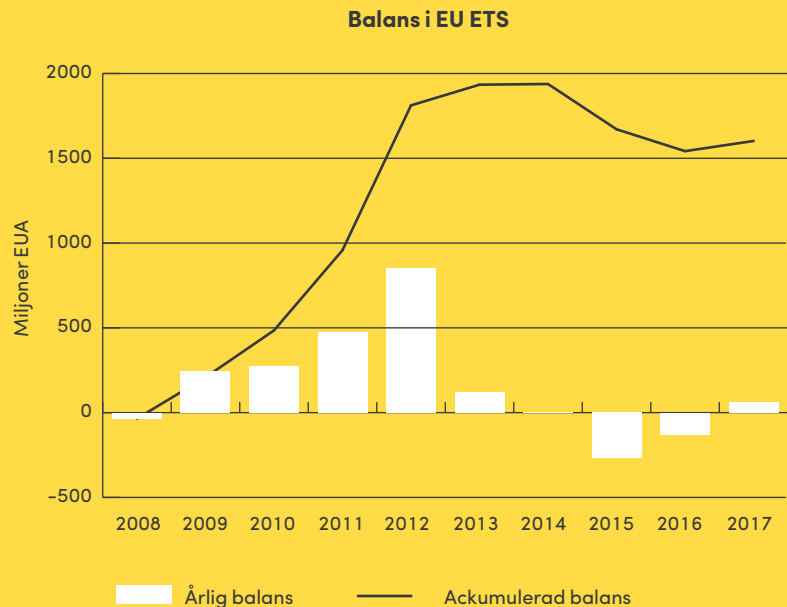
MACRON fortsätter sin aggressiva satsning på utfasning och kärn- och kolkraft. Inte ens 30 euro räcker säger han i ett omdiskuterat tal och föreslår prising på utsläppsrätter tillsammans med importtullar för att skydda industrin.

ANGELA MERKEL har fått förnyat förtroende men val av koalitionspartner får stor betydelse där De Gröna vill fasa ut landets kolkraft mycket snabbt.

FLYGSEKTORN får fortsatt undantag för internationella flygningar men EU parlamentet vill se en kraftigt minskad fri tilldelning från 2021.

EXTERNA PRISPROGNOSER på utsläppsrätter spänner från €11/t upp mot €16/t redan till 2020. Rapport från Energy Brainpool visar att minst €32/t behövs för att de äldsta brunkolsverken ska fasa ut i Tyskland och minst €50/t för att fasa ut allt.

PRISERNA har stigit 2 euro under sommaren vilket bl.a. beror på högre elpriser, högre elförbrukning på kontinenten samt en ökad tilltro till kommande åtgärder för EU ETS. Troligt beslut inom kort vilket bör stabilisera priserna på denna nivå eller över tills åtgärderna börjar få faktisk effekt. Stora osäkerheter kring Brexit samt utfasningstakt på kärn- och kolkraft i Europa.

Går låg tilldelning och höga priser på utsläppsrätter att kombinera med en konkurrenskraftig industri?

LÄS INTERVJUN MED MAGNUS PETTERSSON, ENERGISAMORDNARE PÅ HÖGANÄS AB. SID 14.

Globalt

COP23

Den 6–17:e november är det återigen dags för FN:s årliga stora klimatmöte. Målet är att komma vidare i implementeringsarbetet av Parisavtalet. 166 länder av totalt 197 har ratificerat avtalet så här långt. Denna gång är Fiji ordförandeland och delegaterna möts i Bonn i Tyskland för att diskutera och förhandla en mängd delar kring bl.a. transparens, nationella utsläppsminskningar, finansiering och teknik. Målet är att ha guidelines klara till nästa klimatmöte i Polen i slutet av 2018. En av de viktigaste grundförutsättningarna i Parisavtalet är de nationella målen och handlingsplanerna, de s.k. NDC (Nationally

Determined Contributions). Hittills har 159 länder lämnat in sina planer.

Regeringsförhandlingarna är bara en del av den här enorma konferensen. I sidoeventen har över 830 företag och organisationer anmält seminarier, möten och andra event för att visa, diskutera och förhandla om ytterligare klimatåtgärder på frivillig basis.

Handelssystem inom flygsektor och sjötransport

Marine Environment Protection Committee ska till mitten av 2018 ta fram en strategi för att minska utsläppen från sjötransportsektorn. Flera länder, bl.a. Kina och Indien, vill dock invänta datainsamling vilket i så fall kommer att

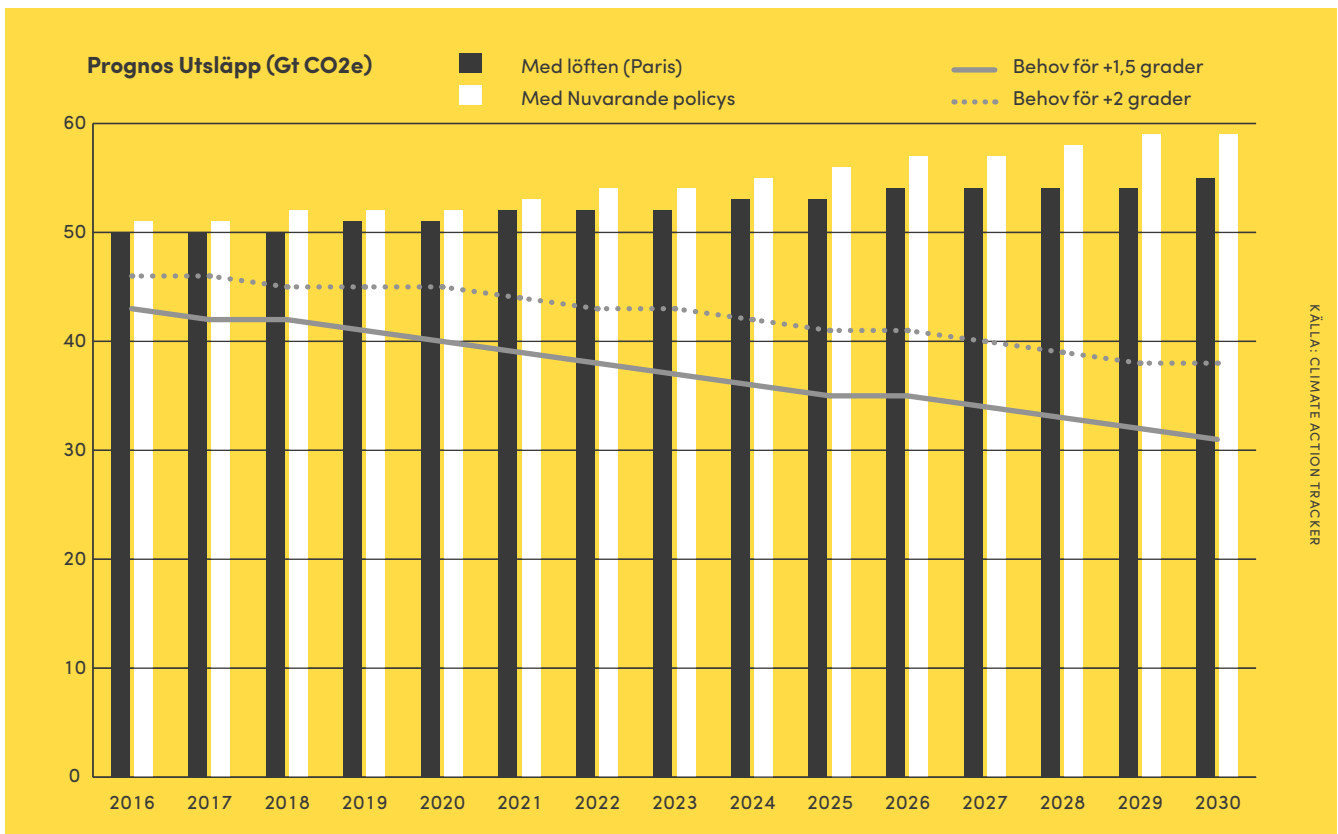
försena arbetet. Sjötransportsektorn kan, vid avsaknad av global strategi, inkluderas i EU ETS från 2023.

ICAO:s arbete med handelssystem för flygsektorn (CORSIA) fortsätter och förhoppningsvis blir mer detaljer klara och publicerade under året.

LÄS MER OM EU OCH FLYGSEKTORN I NÄSTA AVSNITT PÅ SID 8.

Övriga handelssystem - USA

USA har idag inget nationellt handelssystem för utsläppsrätter men istället flera regionala som på många sätt liknar EU ETS. Diskussionerna kring ett nationellt handelssystem var långt framskridna men är, sedan Trumps

tillträde, inte aktuellt. Dock pågår fortsatt diskussionerna att flera regionala system går ihop. Intresset när det gäller regionalt klimatarbete på delstatsnivå uppges ha ökat efter Trumps beslut att dra sig ur Parisavtalet.

Det största regionala systemet är Regional Greenhouse Gas Initiative (RGGI) som är ett gemensamt system för nio delstater med New York i spetsen. Flera delstater, som t.ex. New Jersey, Pennsylvania och Virginia har visat intresse för att gå med. Systemet justeras nu inför nästa period efter 2020 där ambitionsnivån ska höjas. Bland annat ska utsläppen från företag i systemet minska

med 30% från 2020 till 2030. RGGI ska också införa en mekanism liknande Market Stability Reserve (MSR) inom EU ETS, fast priskorrelerad istället för volymkorrelerad. Om priserna understiger en viss nivå så ska utbudet minska genom att auktionsvolymerna dras ner. Å andra sidan, vid risk för underskott, finns en fond varifrån utsläppsrätter kan släppas till marknaden för ett visst pris.

Western Climate Initiative (WCI) startades av flera delstater men idag är endast Kalifornien och några regioner i Kanada aktiva med cap-and-trade system. Ontario och Oregon planerar att gå med. Kalifornien har nyligen

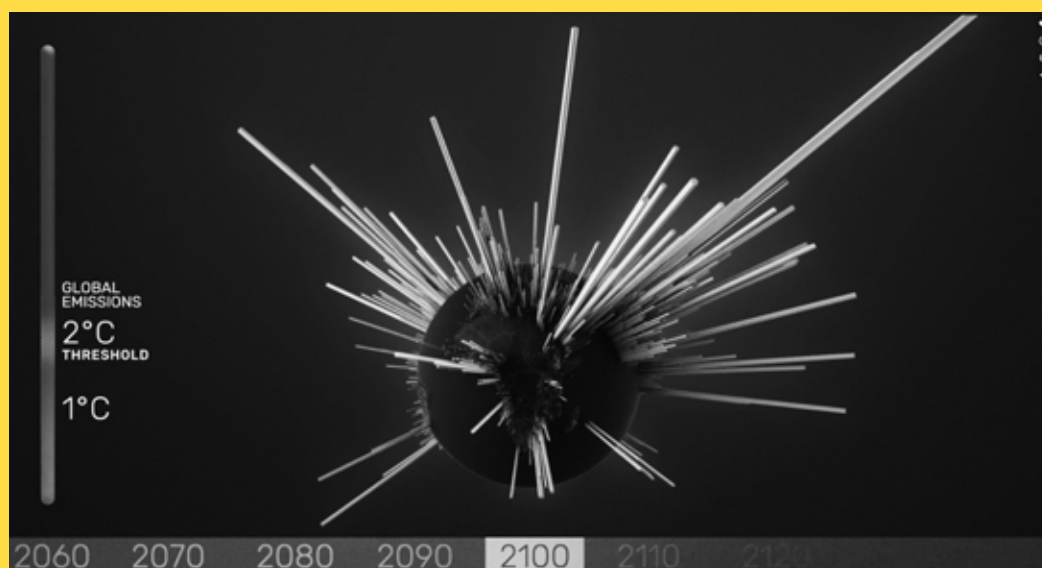
beslutat om förlängning efter år 2020. Ambitionsnivån höjs och tilldelningen minskar årligen för att nå totalt 40% minskning i utsläpp till 2030. Priserna ligger idag runt €12/t.

Övriga handelssystem – Kina

I vår förra rapport (juni 2017) gick vi igenom Kinas kommande nationella handelssystem som väntas implementeras i år. Sedan dess har inte så mycket hänt och tidplanen är fortsatt oklar. Flera stora företag ska dock ha börjat förbereda sig genom att sätta upp organisation för riskhantering och handel med utsläppsrätter.

CO₂-utsläppens historia och framtid

Kort animerad film som på ett mycket snyggt och tydligt sätt beskriver vart vi är på väg och vad som måste till för att stoppa det.

VIMEO.COM/232557105?REF=EM-V-SHARE →

Europa

EU ETS efter 2021

Efter sommaruppehåll har nu dialogförhandlingarna mellan EU-kommissionen, EU-parlamentet och ministerrådet återupptagits. Förhoppningen är att vara klara till klimatmötet i Bonn i november. Som vi har beskrivit tidigare, med

sammanfattning i gula rutan nedan, så kommer EU ETS att justeras ordentligt till fjärde perioden med start 2021.

Förhandlingsmötet den 13:e september uppges ha lett till stora framsteg inom bl.a. frågor kring carbon leakage (konkurrensutsatt industri), samt att länder ska få annullera utsläppsrätter

vid större nationella förändringar som leder till minskade utsläpp i landet. Det kan handla om t.ex. nya lagar eller direktiv för att stänga ner kolkraftverk, öka energieffektiviteten eller förändrade stödsystem för förnybar kraft. En överenskommelse är i stort sett redan klar kring en kraftigt ökad ambitionsnivå i Market Stability Reserve (MSR) från 2019. Nästa förhandlingsmöte ska hållas den 12:e oktober.

Brexit

EU-parlamentet har röstat igenom en viktig åtgärd för att minska risken att Brexit skulle kunna leda till ett stort överskott av utsläppsrätter på marknaden (om de lämnar EU ETS). Detta är något som har varit ett stort orosmoln på marknaden och till viss del pressat ner priserna. Vi beskrev i vår rapport från juni ett scenario från ICIS som visade att ett snabbt utträde ur EU ETS skulle kunna ge prisfall ner till €3/t när uppskattnings 15 miljoner EUAs per dag skulle säljas av brittiska aktörer.

Parlamentet röstade den 13:e september för att från 2018 kunna ogiltigförklara utsläppsrätter som utfärdas i Storbritannien.

»Parlamentet vill kunna ogiltigförklara utsläppsrätter utfärdade i Storbritannien från 2018«

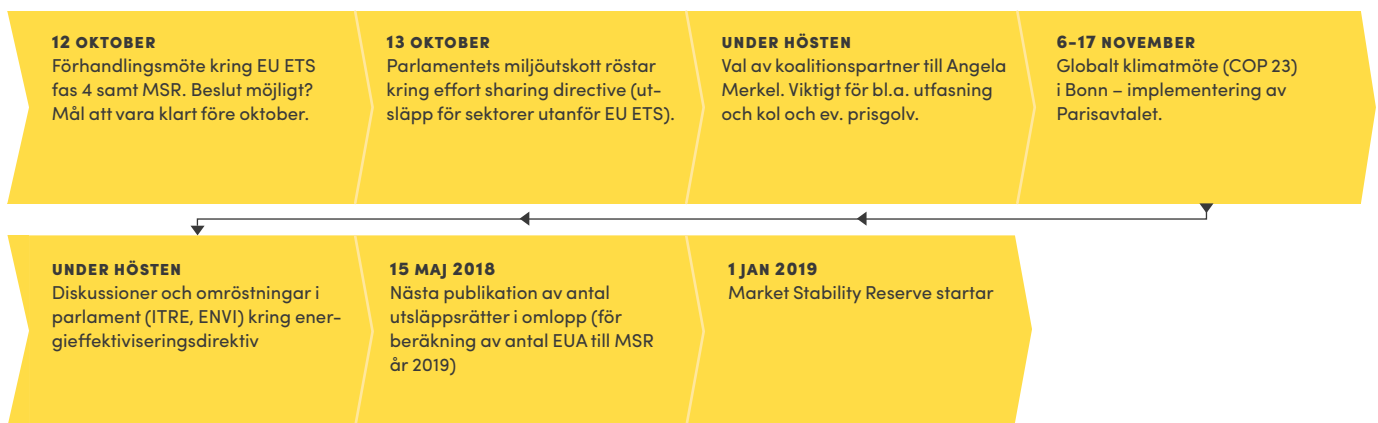
Detta för att undvika att brittiska företag ska kunna sälja hela sin tilldelning om landet väljer att lämna systemet. För att förslaget ska bli lag måste det även godkännas av ministerrådet. Sedan återstår endast några månader att

EU ETS efter 2021

EU kommissionen, parlamentet och ministerrådet genomgår nu en förhandlingsprocess för EU ETS 2021-2030 (fas 4). Målet är att få upp priset på utsläppsrätter för att ge incitament till minskade utsläpp. Här följer några av de viktigaste förändringarna som är troliga.

Förslag	Kommentar/sannolikt utfall	Trolig konsekvens
Höjning av reduktionskvot (årlig minskning av tilldelning) höjs från 1,74% till 2,2%	Förslag fanns på höjning till 2,4% men både rådet och parlamentet röstade för 2,2%.	Långsam men långsiktig höjning av priset.
24% av överskott in i Market Stability reserve	Ursprungligt förslag på 12% men både rådet och parlamentet har röstat för en fördubbling.	Stor och tidig priseffekt. 24% kan leda till €3-4/t högre priser redan från 2020 eller ännu tidigare.
Permanent annullering av överskott	Mkt troligt att det blir så, dock osäkert hur mycket och på vilket sätt. 800 Mt år 2021 eller löpande från år 2024 är några förslag.	Direkt annullering av 800 Mt ger enligt analyser snabb men mindre långsiktig effekt än en löpande annullering. Preiseffekt upp oavsett.
Lägre riktmärken (benchmarks)	Oavsett förslag så kommer riktmärkena som tilldelning baseras på att bli lägre. Historiska utsläpp nära i tiden alt. schablonmässig nedskrivning är alternativen.	Leder till en lägre tilldelning och därmed samma effekt som höjning av reduktionskvot - långsiktig höjning av priset.
Carbon leakage-listan justeras	Här är alternativen att fortsätta med individuella bedömningar eller att göra det mer tydligt vilka sektorer och typ av företag som är med. Bl.a. cementsektorn är i farozonen.	Inte så stor påverkan på priset, dock mycket stor påverkan på de företag som berörs.

Viktiga datum: EU ETS review

klargöra detaljer och implementera beslutet då utfärdandet sker under jan-feb nästa år. Det är flera svårigheter som måste få en lösning så fortsatt osäkerhet är sannolikt att vänta. Flera organisationer, bl.a. Eurelectric, är tveksamma till föreslagen lösning och vill istället se att Storbritannien ger klart besked senast i oktober kring om de kommer stanna kvar i EU ETS även efter 2018. Det mest troliga är ändå fortfarande att Storbritannien väljer att stanna kvar i EU ETS åtminstone till denna period är slut år 2020.

EU:s klimatmål

Europeiska revisionsrätten har granskat EU:s arbete med att minska utsläppen. De menar att aktuella prognoser visar att fler framsteg behövs för att nå målen till 2030. EU-parlamentet jobbar nu med att till årsskiftet komma överens om EU:s så kallade »Clean Energy Package«. Clean Energy Package presenterades i slutet av förra året och inkluderade bl.a. mål för utsläppsminskning för de sektorer som ligger utanför EU ETS

(=effort sharing), nytt förnybarhets- och energieffektiviseringsdirektiv samt många andra förslag i syfte att nå klimatmål till 2030.

Ett mycket omdiskuterat förslag är att sätta en utsläppsgräns för vilka anläggningar som får vara med i eventuella kapacitetsmarknader eller reservkraftsmarknader. EU-kommissionen har föreslagit att anläggningar som släpper ut mer än 550 gr CO₂/kWh inte ska få vara med, därmed försvinner i praktiken en stor del av kolkraftverken.

»Högst 550 g CO₂/kWh i kapacitetsmarknader«

Detta blir mycket svårt för bl.a. Polen att gå med på. Eurelectric har studerat förslaget och gjort en konsekvensanalys som ni kan läsa om på sid. 10. När det gäller nytt förnybarhetsdirektiv så är en

stor fråga om det ska bli ett EU-gemensamt mål och/eller nationellt bindande mål till 2030. Fredrick Federley, som ansvarar för förhandlingar från Sveriges sida, har sagt sig vara positiv till att kunna landa en kompromiss med nationella bindande mål.

Frankrike och Macron

I vår förra rapport gick vi igenom en del av Frankrikes nya president Macrons löften kring energiproduktion och klimatfrågan. Något som kommer att påverka till och med de nordiska elpriserna är Macrons mycket snabba avveckling av kärnkraften och utfasning av kolkraften under sin mandatperiod, bl.a. genom en höjning av koldioxidskatten från ca €30/t i år till knappt €45/t redan nästa år och upp till €100/t till 2023. Han är en mycket skarp förespråkare för att ta krafttag i EU ETS och har talat om prislöslig på utsläppsrätter på upp till €100/t för elproducenter. Macron har diskuterat ett gemensamt prislöslig på €30/t med Tysklands Angela Merkel men nuvarande inställning är att

kommande förändringar i EU ETS först ska visa resultat. I tisdags presenterade Macron sin vision för ett framtida EU där han menade att det krävs kraftfulla och omedelbara åtgärder då det saknas effektiva prissignaler. Inte ens 30 euro per ton anser han vara tillräckligt för att främja tillräckliga investeringar.

Tyskland och valet 2017

I Tyskland går diskussionerna heta, även om energifrågorna inte har varit de mest framträdande inför valet. Landet ligger, trots »Energiewende«, långt under sina klimatmål på 40% minskning av utsläpp till 2020 (jmf 1990). Data från 2015 visar att 28% uppnåts hittills och enligt tankesmedjan Agora Energiewende blir det svårt att uppnå ens 30%. Målet till 2050 är att vara helt klimatneutrala och till 2030 ska energisektorn ha minskat sina utsläpp med 61–62 procent.

Förra året stod landets cirka 140 kolkraftverk för över 40% av landets elproduktion. En av de viktigaste åtgärderna för att nå klimatmålen är att fasa ut landets kolkraftverk. Förslag kring detta har legat på bordet men dragits tillbaka. Nu efter valet är det troligt att det åter lyfts upp på agendan. Val av koalitionspartner till Merkel kan betyda mycket för hur snabb utfasning vi kan få se.

»Snabb utfasning av kol är ett krav«

De gröna har till exempel en mycket snabb utfasning av landets kolkraftverk som ett av sina krav. De vill stänga ner minst 20 av de smutsigaste kolkraftverken redan till 2023 och resterande till 2030. De vill även införa ett europeiskt prispölv

på utsläppsrätter. Liberalerna, som pekas ut som den andra troliga koalitionspartnern, vill minska stödet till förnybar energi och istället pusha för en fungerande EU ETS-marknad som utökas till fler sektorer. De är även för införandet av en kapacitetsmarknad. Oavsett koalitionspartner är det troligt att en strategi för utfasning av kolkraftverk kommer att presenteras men ett samarbete med de gröna skulle snabba på det.

Om Tyskland ska fasa ut sina kolkraftverk är det mycket viktigt att EU ETS ändras så att det blir möjligt att annullera utsläppsrätter vid nationella förändringar som leder till minskade utsläpp. Även MSR blir mycket viktigt då det förhindrar för stora överskott på marknaden. En koalition med huvudinriktning på de gröna är, i jämförelse med de liberala, negativt för priset på utsläppsrätter pga. minskad efterfrågan (men positivt för miljön!). Detta scenario förutsätter dock att inte ett europeiskt prispölv genomförs samtidigt (vilket idag är osannolikt).

Flyget i EU ETS

I juli röstade miljökommittén i EU-parlamentet för att fortsätta exkluderingen av internationellt flyg i EU ETS. De vill även se en kraftig minskning i fri tilldelning genom att öka andelen auktionerade utsläppsrätter från 15% till 50%. Dessutom vill miljökommittén tillåta ett mer flexibelt utbyte mellan EUA och EUAA (aviation units). Parlamentet har även tidigare föreslagit att total tilldelning från år 2021 ska vara lägre än jämförelseåren 2014–2016 samt att den årliga minskningen sedan ska överensstämma med övriga sektorer inom EU ETS (-2,2% per år). Från ministerrådet har det inte kommit något konkret förslag kring förändring för flygsektorn förutom en vilja att se över taket för tilldelning (nu 95% av utsläpp 2004–2006).

Sverige

Regeringen har föreslagit att Naturvårdsverket ska bli tillståndsmyndighet för handel med utsläppsrätter och det har nu Energimyndigheten godkänt i sitt remissvar. Det ska både skapa större tydlighet och minska dubbelarbete. Ansvaret för tilldelning är idag uppdelat på olika länsstyrelser. Förslag är att det träder i kraft från 2018 men det krävs riksdagsbeslut.

Vi har tidigare skrivit om SSAB, LKAB och Vattenfall som startat projekt för att lösa koldioxidfrågan i svensk stålindustri. Nu har även Vattenfall och Cementa inlett ett samarbete kring elektrifierad cementtillverkning med målsättning att släppa ut noll koldioxid år 2030, en utsläppsminskning på ca 5% av Sveriges totala utsläpp. Det kommer dock bidra till en kraftigt ökad elförbrukning. I vår intervju med Höganäs nämns även där ett långsiktigt arbete för att få ner utsläppen där de letar efter alternativ till kol i sina processer. ■

LÄS MER OM HÖGANÄS I VÅR
 INTERVJU PÅ SIDAN 14 →

Missa inte
 Naturvårdsverkets
 årliga informationsdag
 om utsläppsrätter den
 28 november.

WWW.NATURVARDsverket.SE/
 utslappshandel/

Externa prognoser

Prisprognoser utsläppsrätter

I våra tidigare rapporter har vi sammanfattat ett antal externa prisprognoser på el och utsläppsrätter, hämtade från officiella nyheter, konferenser och andra events. I juni skrev vi bl.a. om Bloomberg New Energy Finance som tror på stigande utsläppsrättspriser redan kommande tre år men snabbare stigning efter 2020 mot €25–30/t euro till år 2025 respektive 2030. Även Energy Aspects skrev om stigande priser mot €16/t redan år 2020.

Presentationerna från flera ledande europeiska analytiker på de senaste bransch-konferenserna visade prognoser upp mot €10/t redan nästa år och ytterligare ett par euro under 2019. En analytiker framhävde att det krävs fler åtgärder än att bara gå över från kol till gas, vilket kan få upp priserna mot €15/t redan före 2020. En annan pekade på effekten av en elektrifiering av transportsektorn.

Från en annan konferens kompletterar vi även med MK Online som anser att de åtgärder som förhandlas i EU kommer att leda till en betydligt tightare marknad som driver upp priserna mot närmare €15/t redan de närmaste åren.

»Betydligt tightare marknad och priser mot €15/t de närmaste åren«

MK Online pekar också på att tillväxten från industrin har kommit igång och utsläppen från stål-, cement och kemiindustrin ökar för första gången

på många år. Däremot tror de inte på en större vidare prisökning efter runt 2020/2021 då utbyggnaden av förnybar energi och andra åtgärder kommer att leda till fortsatt överskott långsiktigt. Pöyry, Fortum, Vattenfall och Statkraft har varnat för att överlappande policys kommer att fortsätta minska efterfrågan på utsläppsrätter och EUA-priset kommer att vara €27/t år 2030 istället för €42/t samma år om EU ETS skulle få verka fullt ut och kompensation för överlappande policys skulle införas.

Dessa rätt optimistiska prisprognoser är däremot ändå långt ifrån de €50/t som Agora Energiwende bedömer som nödvändigt för att Tyskland ska nå sina klimatmål.

Det finns dock flera analysinstitut med något mer modest pristro, däribland Sweco, Commerzbank och Point Carbon som bedömer att utsläppsrätterna ligger kvar under €11/t till 2020 – därefter snabbare stigning.

Prisprognoser el

I våra elcertifikatrapporter hittar ni fler prognoser på det nordiska elpriset som idag ligger kring €27/MWh för 2018 och strax över €30/MWh för 2025. Tittar vi på vad MK Onlines prognos på utsläppsrätter ovan får för betydelse för elpriserna så ser vi att de anser att

de nordiska elpriserna bör stiga mot €40/MWh till 2021 och ytterligare €3 till 2024. Det är dock fler anledningar till ökningen. Framförallt pekar de på den kommande stora utbyggnaden av kablar mellan Norden och kontinenten. Här anser MK att framförallt kabeln till Storbritannien kommer driva prisutvecklingen. Dessutom ser MK framför sig att Frankrikes nedstängning av kärnkraftverk leder till att dyrare gas behöver användas oftare.

Det finns dock även flera prognoser som pekar på en mer modest utveckling. Bl.a. Nena tror inte att elpriserna kommer att överstiga €30/MWh det närmaste decenniet och Bixia som bedömer att priserna kommer överstiga €30/MWh först mot mitten av 2020-talet.

Övriga externa rapporter

Statusrapport EU ETS

Flera oberoende internationella organisationer, bl.a. »The European Roundtable on Climate and Sustainable Transition« och »The Wegener Center for Climate and Global Change« har författat en statusrapport för EU ETS 2017. De menar att EU ETS har bidragit till att uppnå kortsiktiga mål, men att klimatmålen i Paris-avtalet och EU 2050 är långt ifrån att nås. Den föreslagna reduktionstakten på 2,2% minskade utsläpp (och tilldelning) per år från år 2021 är inte tillräckligt anser de.

»2,2% årlig minskning i utsläpp är långt ifrån tillräcklig«

Mer om globala utsläpp

- Följ alla länders utveckling kring användning av fossila bränslen, förnybar energi, utsläpp i förhållande till olika faktorer.
- Parisavtalets åtaganden.
- Intressanta grafer och tabeller.

[HTTP://CLIMATEACTIONTRACKER.ORG/](http://climateactiontracker.org/)

Rapporten visar att priserna på EUA har varit alldeles för låga för att spela någon större roll i att driva koldioxidminskning i Europa. Författarna menar även att EU ETS inte räcker som enskilt instrument utan att olika åtgärder och system måste koordineras för att inte överlappa. Förslag kring hantering av detta ligger på bordet, men har ännu inte implementerats skriver de.

Även Carbon Market Watch har gjort en rapport om EU ETS – »A fair EU ETS Revision«. De fokuserar på hur den totala mängden fria tilldelning ska fördelas. EU-parlamentet har velat dela ut den största mängden fria utsläppsrätter till stålsektorn, något som har setts som orättvist av övrig industri. Carbon Market Watch framför ett antal faktorer som är viktiga för en bra fördelning.

»Den fria tilldelningen till industrin är för hög«

Generellt är den fria tilldelningen alldeles för hög till industrisektorn. De föreslår bl.a. att jämna ut fördelningen mellan hushåll och industri genom att kraftigt dra ner den fria tilldelningen till industri, då det kostar mycket i uteblivna intäkter för nationerna. Den stora skillnaden mellan energisektorn och industrisektorn måste minska. Mer skraddarsydda lösningar för konkurrensutsatt industri behövs, t.ex. kan koldioxidskatter för import/export göra att den fria tilldelningen till cementsektorn kan tas bort. Ökade intäkter från auktioner (istället för fri tilldelning) bör bl.a. gå till innovationer för att minska utsläpp.

€32/t behövs i CO₂-pris

En rapport från tankesmedjan Energy

Brainpool visar att det behövs ett CO₂-pris på €32/t för att tyska elproducenter ska fasa ut brunkol (lignite) till förmån för gas. För att även de äldre gaskraftverken bli mer lönsamma än brunkolverken så krävs ännu högre pris, upp mot €50/t enligt studien. Men redan vid €10/t börjar marginalkostnaden för en del gaskraftverk bli lägre än de flesta kolkraftverk (stenkol). Tankesmedjan vill se ett prisgolv på utsläppsrätter och anser att det är ett bättre och mer effektivt sätt få kolkraftverk att fasa ut jämfört med att införa ett förbud. Här har de stöd av bl.a. Frankrikes president Macron, men även av flera tyska partier, om inte nuvarande åtgärder i EU ETS är tillräckliga för att få upp priset.

Konsekvenser av utsläppsgräns i kapacitetsmarknader

En åtgärd i EUs Clean Energy-package var att införa en utsläppsgräns för vilka anläggningar som ska kunna vara med i kapacitetsmarknader eller reservkraftmarknader i Europa, en s.k. »550 g emission rule«.

Eurelectric har granskat förslaget i en rapport. De menar att denna regel kommer att göra Europas omställning både dyrare och svårare. Rapporten visar att det skulle kosta kraftsektorn runt 50 miljarder euro under perioden 2020–2040 vilket de jämför med ytterligare €30/t ovanpå EU ETS. De menar vidare att denna regel skulle innebära att i stort sett all befintlig fossil kapacitet skulle utslutas. Det skulle leda till ett behov av stora nyinvesteringar och till stor risk för effektbrist på kort- och medellång sikt.

Endast gaskraft skulle vara möjligt som baskraft, men skulle öka Europas gasbehov med 40% skriver de. Dessa investeringar skulle leda bort kapital om ca 20 miljarder euro från investeringar

i förnybar energi och andra teknologier för att minska utsläpp.

Sandbag, en brittisk väletablerad tankesmedja med fokus på klimatåtgärder, riktar skarp kritik mot Euroelectrics rapport med orden »Let's copy-paste Poland's coal strategy across Europe«.

»Let's copy-paste Poland's coal strategy across Europe«

De menar att det inte är någon överraskning att Euroelectric försöker stoppa förslaget på restriktioner för kapacitetsmekanismer. Tankesmedjan konstaterar även att rapporten är skriven av samma konsultbolag som tidigare har försvarat Polens föreslagna kapacitetsmekanism. Slutsatsen i båda rapporterna är liknande menar de. Rapporterna säger att kapacitetsbetalningar till kolkraftverk behövs för att förlänga deras livslängd genom hela 2020- och troligen även 2030-talet, istället för att investera i en modernisering av elsystemet i Europa. Det verkar som att Euroelectric försöker kopiera Polens strategi till hela Europa fortsätter Sandbag och pekar på flera misstag de ser i rapporten. För det första så underskattar Euroelectric kraftigt potentialen från förnybart, lagring och efterfrågefleksibilitet när de säger att de enda valen står mellan kol och gas. Samtidigt så mer än dubblar de estimerade kostnader för alternativ jämfört med verkligheten. En tredje stor miss de gör, menar Sandbag, är att påstå att EU ETS tak för utsläpp gör att ökade utsläpp från kolsektorn kommer att leda till minskade utsläpp från andra industrisektorer. ■

Balans och historisk prisutveckling

Ökat överskott under året...

Inga större förändringar i balansen sedan förra rapporten. Överskottet beräknas öka under året med ca 50–100 miljoner utsläppsrätter från nuvarande nivå på ca 1,5 miljarder. Anledningen är att perioden med back-loading, som har tagit bort ca 200–400 miljoner utsläppsrätter per år de senaste åren, är slut. Dessa ska nu återsättas i marknaden vilket ökar volymen i auktionsförsäljningar under året.

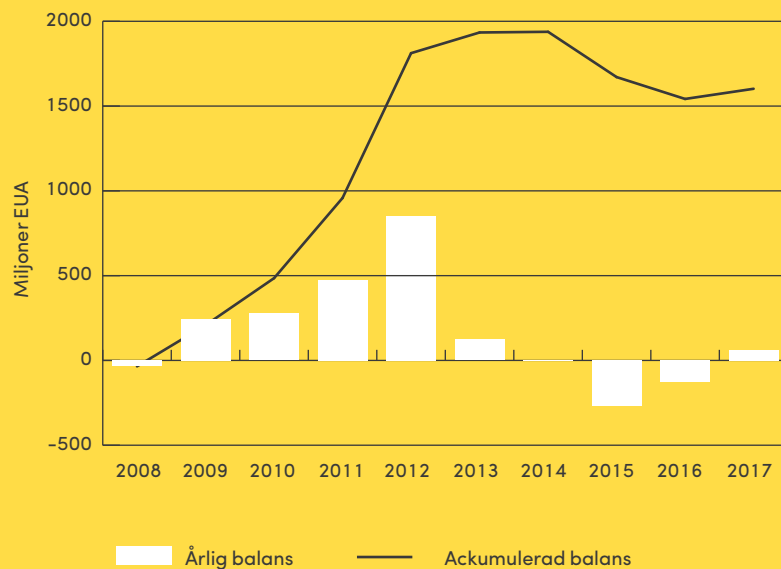
...men priser upp med 2 euro

Vi har under längre tid förväntat oss en prishöjning på utsläppsrätter. Men trots att fler och fler aktörer stämmer in i förväntansbilden har det dröjt innan det har synts i marknaden. I maj föll priserna till och med tillbaka till under €4,5/t. Under sommaren har dock den negativa trenden brutits och vi har närmat oss prisnivåer som senast syntes andra halvan av 2015, dvs runt €7/t.

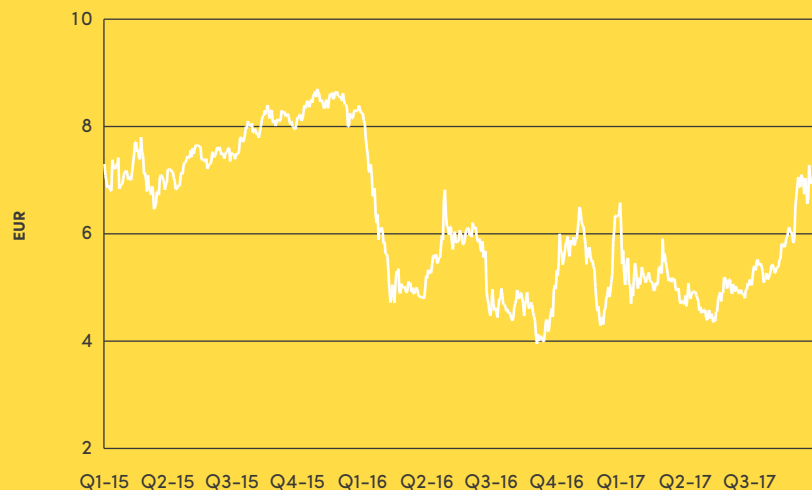
»Högre elpriser på kontinenten«

Det är en kombination av flera faktorer som har fått upp priserna. Däremot är kopplingen till högre elpriser på kontinenten tydlig. Korrelationen mellan priset på utsläppsrätter och priset på årskontrakt på el i Tyskland brukar ligga runt 0,7, men de senaste månaderna har korrelationen legat över 0,95. Det är alltid en intressant diskussion vad som är hönan och ägget här. När elpriserna stiger så ökar lönsamheten för elproducenter. Då behöver vi ta reda på om lönsamheten har ökat mest för kol- eller

Balans i EU ETS

Prisutveckling utsläppsrätter (terminspris FY)

för gaskraft. Lönsamheten för kolkraft (= dark spread) jämfört med gaskraft (= spark spread) har stigit under sommaren och det får till följd att även efterfrågan på utsläppsrätter stiger. Det i sin tur beror på att kolkraftverk släpper ut nära tre gånger så mycket CO₂.

Dessutom så har behovet av fossil elproduktion varit hög under sommaren på grund av ett stort kylbehov i Sydeuropa och begränsningar i fransk kärnkraft. Bränslepriserna har också stigit under sommaren, bl.a. på grund av hög efterfrågan på kol i Asien i kombination med utbudsstörningar i indonesiskt kol. Det har bidragit till ett ökat behov av utsläppsrätter som dragit upp priserna och i sin tur påverkat elpriset. Som sagt, hur mycket som är hönan och hur mycket som är ägget är inte solklart utan det är en kombination av bägge.

EUA börjat leva sitt eget liv?

Vi talade ovan om den höga korrelationen mellan tyskt elpris och EUA-priser. Mycket intressant är att denna korrelation den senaste veckan i stort sett försvunnit och EUA-priset har börjat leva sitt eget liv.

*»EUA-priserna har börjat
leva sitt eget liv«*

Elpriserna har fallit men EUA-priserna har inte följt med. Korrelationen har minskat från över 0,95 till drygt 0,3 vilket på marknaden betytt att EUA-priserna inte hängt med nedåt i senaste veckans större prisfall på tyska (och nordiska) årskontrakt på el, kol och gas. Vad betyder det? Självklart finns det, liksom har tidigare funnits, tillfälliga nedgångar i korrelationen så troligt är ändå att vi kommer se en återgång i priskoppling.

Men om vi tillåter oss spekulera så kan detta vara ett tecken på att nya faktorer som styr priset på utsläppsrätter uppstått. Om det fanns en tro på marknaden att priserna inte ska ner igen, vad skulle anledningen då kunna vara?

Här ser vi sannolikt effekten av de pågående EU-förhandlingarna och åtgärder som föreslås kring EU ETS fas 4 samt Market Stability Reserve. Det har blivit tydligt i diskussionerna att målsättningen är ett beslut före november samt att förhandlingarna uppges gå bra. När EU-parlamentet dessutom röstade igenom sitt förslag kring hur eventuella effekter av en Brexit kan dämpas (se mer under Prisdiskussion nedan) så bidrog det till en ökad säkerhet kring att priserna inte kommer tillåtas falla pga Brexit.

Terminologi

Dark spread

Lönsamheten att producera el i kolkraftverk, d.v.s elpriset minus kolpris och CO₂ pris (beror också på effektivitet i kolkraftverk)

Spark spread

Lönsamhet att producera el i gaskraftverk, d.v.s elpriset minus gaspris och CO₂ pris (beror också på effektivitet i gaskraftverk)

Fuel switching

Att byta bränsle, mellan kol och gas – beroende på lönsamheten (spreads). Dessa faktorer påverkar priset på utsläppsrätter för att kolkraftverk släpper ut mer CO₂ än gaskraftverk och därmed ökar efterfrågan på utsläppsrätter. Viktigt att följa vilka priser på utsläppsrätter som fuel switching sker.

Prisdiskussion

Prispåverkande faktorer

Vår tro på bränsleprisutvecklingen den närmaste tiden är en svaghet i både kol- och gaspriser. Det finns ytterligare nedsida på gaspriserna vilket ökar lönsamheten för gaskraft gentemot kolkraft. Här har vi en risk på nedsidan för priset på utsläppsrätter. Därtill kommer auktionsvolymerna att vara fortsatt stora de närmaste ett och ett halvt åren. Det ökar överskottet i systemet.

Utkomsten av förhandlingarna kring EU ETS är avgörande för prisutvecklingen de närmaste åren. Nästa möte är den 12:e oktober och målet är beslut före klimatmötet i Bonn i november. Framförallt kommer Market Stability Reserve (MSR) snabbt att ändra förutsättningarna och ge resultat. På längre sikt påverkar MSR den förslagna minskningstakten i tilldelning inom systemet.

Ett antal stora osäkerheter

Det finns ett antal stora politiska osäkerheter. Det handlar dels om effekten av en eventuell Brexit, dels om de åtgärder som Macron vill vidta och dels om vilket parti som blir Angela Merkels koalitionsparti och hur Tyskland går vidare för att nå sina klimatmål.

*»Brexit, Macron och
Tysklands kolutfasning stora
osäkerheter framöver«*

Storbritanniens vara eller icke-vara i EU ETS har varit mycket omdebatterat och en stor osäkerhetspost. Det har talats om 100 miljoner utsläppsrätter som direkt skulle komma ut på marknaden och öka överskottet om landet lämnar

EU ETS i förväg. EU-parlamentet har nu röstat igenom ett förslag som går ut på att annullera de utsläppsrätter som tilldelas landet från 2018 om Storbritannien väljer att lämna EU ETS i förväg. Godkänns detta även av ministerrådet så minskar risken för ett bakslag i systemet och priserna.

När det gäller Frankrike och Macron så handlar det om flera saker. Två viktiga områden är utfasning av landets kärnkraftverk samt diskussionerna om en kraftigt höjd koldioxidskatt för att bl.a. fasa ut kolkraftverken. Emmanuel Macron vill snabbt och kraftigt fasa ut Frankrikes kärnkraft vilket skulle få till följd att fossil elproduktion ökar (även om även förnybar utbyggnad ska snabbas på). Det verkar på uppsidan för CO₂-priserna. Samtidigt har Macron kommu- niserat en mycket snabb upptrappning av landets koldioxidskatt. Från €22/t förra året till €100/t redan år 2023.

»Koldioxidskatt mot €100/t i Frankrike«

Det kommer att påverka landets utsläpp och därmed ha en negativ påverkan på utsläppsrätter i EU ETS (om man inte samtidigt får igenom ett prisgolv). Frankrikes åtgärd kan även få andra länder, som t.ex. Tyskland, att följa efter och då blir potentiellt effekten stor. Läs gärna även Svebios blogginlägg om detta här:

WWW.SVEBIO.SE/PRESS/BLOGGINLAGG/EMMANUEL-MACRON-SATTER-FART-PA-DEBATTEN-OM-KOLDIOXIDSKATT-EUROPA/

Valet i Tyskland gav ännu en mandatperiod för Angela Merkel. På sid. 8 tidigare i rapporten så talade vi en

del om vikten av vilket koalitionsparti som CDU väljer att samarbeta med. Framförallt »De Gröna« har en mycket hög ambitionsnivå kring utfasning av inhemsk kolkraft. Detta skulle bidra till snabbt fallande utsläpp från kraftsektorn och därmed en negativ prissignal för utsläppsrätter. En annan aspekt på det europeiska planet är att en grön koalitionspartner kan driva igenom en tysk ratificering av det kommande LCP-direktivet inom EU (Large Combustion Plants) som kraftigt begränsar bl.a. kväveutsläpp från kolkraftverk. Skulle det godkännas i dess nuvarande form framåt 2021 innebär det i praktiken att majoriteten av de tyska brunkolseldade kraftverken får stänga ned.

Sammantaget – prisutvecklingen framåt

Långsiktigt så är åtgärderna kring EU ETS fas 4 avgörande för priserna. Lyckas inte de skarpa åtgärder som ligger på bordet drivas igenom så är systemet verkningslöst. Det är i övrigt mycket som talar för nedsidan. Det går inte att blunda för den kraftiga utbyggnaden av förnybart i kombination med utvecklingen inom lagringsteknik. Lika lite går det att blunda för en potentiell stor utfasning av kol i Europa.

Åtgärderna inom EU ETS bör dock vara tillräckliga för att få upp priset från dagens nivå. Framförallt kommer Market Stability Reserve snabbt att ändra förutsättningarna och ge resultat. De närmaste åren bör vi därför få se priser som lyfter från tidigare nivåer runt €5/t och även från dagens nivå kring €7/t. Priser upp mot åtminstone €10/t är helt rimligt mot bakgrund av detta.

För att priserna ska stiga krävs dock att marknaden återfår förtroende och ser att åtgärderna ger resultat. Frågan är om det sker snabbt efter beslut eller om det är först under 2019 när MSR

verkligen har trätt i kraft och auktionsvolymerna krymper ordentligt. Vi har trots allt fortsatt stora auktionsvolymerna närmaste året. För en kraftig prisuppgång redan i år krävs att industrin sparar större delen av sitt överskott och kraftsektorn ökar sin köpstrategi för framtida användning (hedging). Det bedömer vi som mindre sannolikt i år. Fram till 2019 kan också mycket hända kring Brexit, utfasning av kärnkraft och kol i Frankrike och Tyskland.

Efter 2020 då? Effekten av åtgärderna inom EU ETS kommer att vara tydliga. Överskottet i systemet och auktionsvolymerna kommer att minska kraftigt. Det talar för en uppsida en bra bit över €10/t. Det finns också en reell möjlighet att priset kommer bli ännu större när vi börjar se effekten av nedstängning av kärnkraft i Europa. Men samtidigt så kan vi då ha börjat se en större utfasning av kolkraft – vilket leder till minskade utsläpp och omvänd påverkan på priserna. Och så är frågan hur långt marknaden har kommit kring förnybart och lagring.

»Störst uppsida från 2019 och de närmaste åren därefter«

Generellt är uppsidan nog störst från 2019 och några år efter det. Runt 2025, eller åren efter det, så bör det »nya energilandskapet« ha gjort att effekten av utfasade kärnkraftverk och minskad tilldelning i EU ETS inte längre får lika stor betydelse. Utsläppen minskar i snabbare takt och priset bör plana ut. ■

En av de omdiskuterade frågorna inom översynen av EU ETS är hur konkurrenskraften hos den europeiska industrin ska behållas. Går låg tilldelning och höga priser på utsläppsrätter att kombinera med en konkurrenskraftig industri? Och gör förändringarna faktiskt någon skillnad för industrins utsläpp eller är det bara ytterligare en »skatt«? Vi har intervjuat Magnus Pettersson, energisamordnare på Höganäs AB för att ta reda på deras syn på dessa frågor.

MAGNUS PETERSSON
ENERGISAMORDNARE
HÖGANÄS AB

WWW.HOGANAS.COM

»Poängen var att driva omställning till låg kostnad – då är det ett misslyckande om priset blir högt«

Vad anser ni generellt om EU ETS?

Vad är bra och vad har inte fungerat?

Generellt är ett marknadsbaserat handelssystem listigt. Det är det billigaste sättet att nå önskad åtgärd, i det här fallet att minska utsläppen. Sedan har EU ETS blivit ett alldeles för komplicerat och administrativt tungt system. Det har dessutom vridits och vänts på så mycket att man nu jobbar för att uppnå något som egentligen inte var syftet från början. Med för mycket klåfingrighet från politikernas sida så blir det inte längre en fungerande marknad. Det skapar dessutom en osäkerhet om framtiden. Det är nu fullt fokus på priset – att priset måste höjas. Men poängen med systemet var ju att driva omställningen till ett klimatneutralt samhälle till en så låg kostnad som möjligt vilket innebär ett så lågt pris som möjligt. Då är det ju egentligen ett misslyckande om priset blir högt som vi ser det. Ett av problemen är nog att det är så många branscher inblandade, som har så olika förutsättningar. En högre kostnad driver i många industrier inte den tekniska utvecklingen utan det är konkurrenskraften som gör det. För kraftindustrin som verkar på en helt europeisk marknad där alla får samma kostnad och där det finns kända tekniska lösningar driver kostnader för utsläpp fram alternativ produktion. Där finns det alltså en logik med ett högt

pris. För industri som konkurrerar globalt och i branscher där det inte finns tekniskt kända alternativ blir det bara en konkurrensnackdel.

Däremot har EU ETS, oavsett vad priset har varit, gett en tydlig signal om att utsläppen ska ner och att detta kommer att följas upp. Det har drivit fram klimatförbättrande åtgärder.

Hur påverkas Höganäs av EU ETS? Direkt kostnad eller indirekt genom högre elpriser?

Det är en kombination. Våra processer består både av en elintensiv process, återvinning och omsmältning av stålskrot, och en kolintensiv process, vid reduktion av malm. Därför påverkas vi både direkt av högre CO2 priser men även indirekt när elpriserna stiger. Detta hänger ju ihop så därför bli påverkan dubbel. Vi kan heller inte ställa om från den ena processen till den andra då det är unika produkter som framställs i respektive process.

Kan åtgärder vidtas för att minska Höganäs utsläpp?

Kortsiktigt och-/eller långsiktigt?

Vi har de senaste 10-12 åren genomfört framgångsrika energieffektiviseringsprojekt och har på så sätt minskat både vår bränsleanvändning och våra utsläpp.

Nu har vi redan vidtagit i stort sett alla de åtgärder som går att vidta på kort och medellång sikt. Det finns inte mycket mer vi kan göra utan att dra ner på vår produktion. Vi driver däremot långsiktiga forskningsprojekt, bl.a. tillsammans med branschorganisationen. Det handlar främst om att hitta förnybara kolkällor och att kunna använda förnybara bränslen i våra processer. Detta tar dock lång tid och kräver stora investeringar och mycket forskning. Högre kostnader för våra utsläpp, genom t.ex. högre priser på utsläppsrätter eller minskad tilldelning, gör bara att dessa projekt riskerar att ta ännu längre tid då vi får mindre pengar över att lägga på forskning och utveckling.

»I ivern att få upp prisnivån tappar man bort syftet med systemet«

Ni har ju haft ett mindre årligt överskott hittills, har ändå EU ETS setts som en viktig fråga hos er?

Ja absolut. Det är ett missförstånd att det måste finnas en stor kostnad i bolaget för att det ska finnas ett intresse. Även om vi har fått en tilldelning som har täckt våra utsläpp hittills, vilket nu ändras, så ses ändå priset på utsläppsrätter som ett pris på den nyttighet som vi förbrukar. Det är ändå en tydlig signal till oss och har varit en pådrivande faktor vid beslut om åtgärder. Diskussionerna som nu förs om minskad tilldelning och högre priser skapar en oro för kraftigt försämrade konkurrenskraft globalt för oss. Detta är mycket viktigt och måste beaktas. Den europeiska industrins konkurrenskraft måste skyddas så länge som vi inte har ett globalt system för handel med utsläppsrätter.

Det är ju stora justeringar på gång i EU ETS nu. Men många är skeptiska till resultatet. Tror ni att åtgärderna kommer att lyckas driva upp priset?

Jag har fått intrycket att det finns en stor beslutsamhet i att priset ska upp. Det är mer fokus på det än på att utsläppen ska ner. Det är svårt att se att de kraftigt ökade uttagen och de stora annulleringar som ska göras inte skulle påverka priset, åtminstone kortsiktigt. Sedan kanske det dröjer innan vi ser en faktisk förändring i priserna om förtroendet för marknaden är för lågt. Då kan det krävas att vi först ser det minskade utbudet för att prissignalen ska slå igenom. Förändringarna borde också öka volatiliteten vilket på sätt och vis är tvärt emot vad som var meningen med Market Stability Reserve som togs fram för att stabilisera volymen och priserna. Återigen tappar man i ivern att få upp prisnivån bort syftet med systemen.

Sedan är det ju svårt att svära på att det blir högre priser på längre sikt. Framförallt så kan det hända så mycket när det gäller förnybar elproduktion där andra styrmedel påverkar mer. Det finns idag en dålig samordning och korrelation mellan styrmedel. Andra stödsystem och åtgärder har påverkat mer och därigenom gett lägre utsläpp. Jag tror också att det finns en oförmåga i Bryssel att förstå hur konjunkturberoende utsläppen är.

Vilka förändringar är det främst som kommer att påverka er?

Det är ju en minskad tilldelning i kombination med högre priser. Det kommer kunna leda till kraftiga försämringar i vår konkurrenskraft. Går dessutom elpriset upp till följd av detta så blir det ännu värre. Vi får en snedvriden konkurrens. Vi på Höganäs producerar produkter med en låg klimatpåverkan jämfört med globala konkurrenter. Går kostnaderna upp för oss så blir det alltså svårare att exportera produkter med en låg klimatpåverkan och därmed kan det komma att motverka hela syftet med systemet.

Vilka frågor är extra viktiga för er?

Auktionsandelen relativt andel fri tilldelning, tilldelningsprinciper, möjligheten till kompensation för högre elpriser samt en förenkling av regelverket.

Kommer era troligtvis stigande kostnader för utsläpp att innebära förändringar i hur ni arbetar?

Kortsiktigt nej. Vi får högre kostnader utan att få högre intäkter och det finns inga kända tekniska åtgärder. Det är inte bra och kommer på sikt att göra det svårare att få igenom investeringar och det är risk för mindre pengar till forskning. Vi kan och vill vara med och leda omställningen i vår bransch, men det är viktigt att förstå att det inte går fortare genom att ge oss en högre kostnadsbild än konkurrenterna. ■

Bodecker Partners erbjuder rådgivning för kraftvärmeproducenter och industri som vill undersöka sin kommande exponering mot marknaden och hitta strategi för riskminimering. Kontakta oss gärna för en diskussion.

Krönika

Varför skulle det hända något denna gång?

Det är full fart på diskussionerna i EU och uttalanden från Tyskland, England och Frankrike duggar tätt. Systemet med utsläppsrätter måste justeras för att göra skillnad är budskapet och flera skarpa åtgärder har presenterats.

»Inte ens ett koldioxidpris på 30 euro per ton är tillräckligt«

Emmanuel Macron, Frankrikes president

Men många marknadsaktörer är skeptiska – »detta har vi varit med om förr«. Vad är annorlunda denna gång? Priserna har varit låga mycket länge och ingenting som gjorts hittills har kunnat ändra detta. Den tilldelning som under åren har getts till företag har varit alldeles för hög i förhållande till deras utsläpp. Självklart, försämringar i konjunktur och stark global konkurrens drar tidvis ner industriproduktionen. Men även positiva åtgärder kring energieffektivisering och förbättrad teknik har saknat genomslagskraft. Det har dessutom hela tiden funnits ett starkt motstånd mot att få upp priserna för mycket, från Östblocket men även från industrisektorer i flertalet länder. Rädslan för att ökade kostnader ska försämra den globala konkurrenskraften är stor.

Grundbulten är Det Stora Överskottet som gjort att priserna varit låga mycket länge. Sedan slutet av 2011 har priserna på utsläppsrätter legat under 10 euro och sedan början av 2013 föll de under 5 euro. Under ett år lyckades ett hoppfullt

EU-parlament få upp priserna några euro genom den så kallade »back-loading«-mekanismen. Denna åtgärd ledde till att auktionsvolymerna, d.v.s. utbudet, minskade under några år vilket fick ner överskottet på marknaden. Ändå kom priserna aldrig över 10 euro igen vilket sågs som ett stort misslyckande och fick många att helt tappa förtroendet för marknaden.

»Vad var problemet med back-loading? «

Jo, det var endast en tillfällig åtgärd. All volym som tagits bort från auktionerna skulle ut på marknaden igen när dessa år var slut, alltså redan från 2017. Och det var känt från början. Då aktörer kan föra över utsläppsrätter på sina konton mellan åren fanns det ingen anledning att denna åtgärd skulle få någon större effekt.

Nu är det annorlunda. Ridå upp!

För det första är stödet för att genomföra ordentliga åtgärder och »fixa« EU ETS mycket större denna gång än när back-loading röstades igenom. Det finns även väl genomtänkta strategier för hur Östblocket ska kompenseras.

Tysklands Merkel och Frankrikes Macron är mycket beslutsamma att detta måste till. Man sneglar även på Storbritannien där deras golvpris på nu ca 20 euro per ton lett till att kolkraftverk stängts ner till förmån för gaskraftverk. Röda mattan är utrullad för de hugade politiker som vill hänga på.

»Sneglar på Storbritanniens golvpris på 20 euro«

För det andra är de åtgärder som nu ligger på bordet permanenta lösningar. De är dessutom inte engångslösningar, utan med stabilitetsfonden (MSR) kommer utbudet varje år att justeras utifrån balansen i systemet. Energieffektiviseringar, nedstängningar av anläggningar, lågkonjunktur osv. kommer alltså inte längre att kunna leda till stora överskott i systemet. Så långt allt väl och bordet ter sig lika väl dukat som i balsalen på Oscarsgalan!

Det är därtill många förändringar på gång, systemet ses över från grunden. Tre faktorer som kommer att få stor påverkan på anläggningar i EU ETS är att riktmärkena för hur fri tilldelning räknas

Krönika

Varför skulle det hända något denna gång?

ut kommer att sänkas från 2021, att tilldelningen kommer att minska i betydligt snabbare takt än tidigare mellan åren 2021–2030 samt att införandet av stabilitetsfonden från 2019 snabbt och kraftigt kommer att minska överskottet på marknaden. Med andra ord bäddat för högre priser redan närmaste åren. Hyllan för Oscars-statyetten är redan byggd.

Vad kan dessa förändringar betyda i praktiken för olika branscher?

Vi kan ta tre olika typexempel för svenska företag. Vi tittar på ett typiskt avfallseldat kraftvärmeverk samt en medelstor energikrävande industri (i viss mån konkurrensutsatt).

EX 1 Ett avfallseldat kraftverk i Sverige behöver idag typiskt köpa in mellan 20 000–50 000 utsläppsrätter per år, något som med dagens priser landar på en årlig kostnad på ca 1–2,7 miljoner kronor. Redan om ett par år så kommer behovet ha stigit till runt 100 000 utsläppsrätter per år. Om priserna, som väntat, stiger ett par euro är den årliga kostnaden uppe på över 7 miljoner kronor. Tilldelningen kommer, med de förslag som idag ligger, att minska ytterligare i nästa handelsperiod och år 2025 är det inte orimligt att anta en årlig kostnad på runt 12 miljoner kronor i de lägsta prisprognoserna och upp mot 20 miljoner om de lite högre prisprognoserna används. Det är en stor, och absolut inte orimlig, förändring mot dagens ca 1–3 miljoner kronor per år. Biljetten för att få vara med på banketten kommer alltså att bli dyr för kraftvärmeverken.

EX 2 Tittar vi istället på en medelstor svensk industri som fram till idag haft en tilldelning ungefär i nivå med sina utsläpp och som till 2020 beräknas få ett årligt underskott med knappt 10 000 utsläppsrätter så blir påverkan inte lika stor. De går de från en resultatpåverkan idag på 0 kr till en trolig resultatpåverkan år 2020 på 0,5–1 miljon kronor. År 2025 är det rimligt att anta en årlig kostnad på mellan 4–8 miljoner kronor beroende på om låg eller medelhög prisprognos används.

EX 3 En större industri, eller en industri som inte räknas som lika konkurrensutsatt, med årligt underskott idag runt 100 000 utsläppsrätter och en kostnad på ca 5 miljoner kronor kommer troligen att landa runt 8 miljoner kronor i årlig kostnad redan om ett par år. En årlig kostnad på minst 15 miljoner och troligen upp mot 20 miljoner är inte orimligt till år 2025. De tidigare bjudlogerna på balkong som industrin åtnjutit riskerar alltså förbytas i fakturachock!

Vad kan du som aktör (actor/actress) göra redan nu? Hur tänka?

Första steget bör vara att se över riskpolicyn (manus) så att åtgärder kan vidtas redan nu för att till viss del säkra den exponering som väntar framöver. Utsläppsrätter som köps idag kan användas ända fram till 2030. Det är viktigt att tänka på att det är lika mycket spekulation i CO₂-priser att inte göra någonting – att inte aktivt tagit fram en plan. Bestäm er för hur mycket ert resultat får påverkas och se därefter till att prissäkra enligt detta beslut (lägg pengar på en bra regissör). Tänk också på möjligheten till optioner och andra instrument om ni är oroliga för att situationen kommer att ändras.

»Att inte göra något är också spekulation«

För ett kraftvärmeverk finns dessutom ofta en del möjligheter att förändra bränslemix, installera värmepump som körs vid låga elpriser och aktivera sig på reglermarknaderna för att avsevärt öka marginalen på elproduktionen. Här finns flera alternativ som bör analyseras ingående för att minska den negativa resultatpåverkan som lägre tilldelning och högre priser på utsläppsrätter ger. För du vill väl inte stå där leendes med statyetten i hand när den andfådde revisorn springer upp på scen och skriker att fel film vann?! ■

»Årlig kostnadsökning på
10–15 miljoner«

TEXT: MIA BODIN

Bodecker Partners

+46 (0) 40 511 483

info@bodeckerpartners.com

www.bodeckerpartners.com

Hamnpaviljongen

Grimsbygatan 30

211 20 Malmö